

GUIA DOCENT

DESENVOLUPAMENT LOCAL I TERRITORIAL

Coordinació: PELACHS MAÑOSA, ALBERT

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	DESENVOLUPAMENT LOCAL I TERRITORIAL		
Codi	12424		
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA		
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter
	Màster Universitari en Gestió d'Àrees de Muntanya	1	OPTATIVA
Modalitat	Semipresencial		
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	3		
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	1.5	1.5
	Nombre de grups	1	1
Coordinació	PELACHS MAÑOSA, ALBERT		
Departament/s	-SENSE DEPARTAMENT-		
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Classes no presencials		
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.		
Idioma/es d'impartició	Castellà Català Anglès		

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
PALLARÉS BARBERÀ, MONTSERRAT	montserrat.pallares@uab.cat	1	Concretar per mail
PAUL AGUSTI, DANIEL	daniel.paul@udl.cat	0	Concretar per mail
PELACHS MAÑOSA, ALBERT	albert.pelachs@uab.cat	1	Concretar per mail
TULLA PUJOL, ANTONI FRANCESC	antoni.tulla@uab.cat	1	Concretar per mail

Informació complementària de l'assignatura

Horari de tutoria a concretar per correu electrònic

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objectius

- 1) Conèixer els factors, conceptes, i processos de l'origen del desenvolupament en territoris de muntanya.
- 2) Estudiar les polítiques i agents socials que contribueixen a les condicions per al desenvolupament i èxit dels projectes empresarials a muntanya.
- 3) Analitzar els sectors dinamitzadors del desenvolupament local i identificar les claus del desenvolupament econòmic dels territoris de muntanya a partir dels recursos naturals, ambientals i socioeconòmics presents a la zona.

Competències

Bàsiques

B06. Possedir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, sovint en un context d'investigació.

B08. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

B10. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigida o autònoma.

Generals

CG1. Valorar els mecanismes d'interacció de la societat amb el medi ambient en la perspectiva de la presa de decisions.

CG2 Manejar i emprar els mètodes i tècniques d'anàlisi i interpretació de les variables i fonts estadístiques socioeconòmiques i mediambientals.

CG4 Analitzar les dinàmiques de fons de les situacions noves i complexes, dissenyar estratègies alternatives de resolució i aprofitar el potencial de millores.

CG5 Intervenir en la resolució de conflictes i la definició d'objectius i mesures de desenvolupament entre els agents locals, privats i administració.

Específiques

CE5 Analitzar els processos de desenvolupament econòmic en àrees de baixa densitat demogràfica.

CE6 Dissenyar projectes de desenvolupament empresarial en el context dels plans i ajudes públiques per al desenvolupament i promoció de les àrees rurals i de muntanya.

CE7 Dissenyar alternatives de creixement i desenvolupament d'activitats turístiques, aprofitaments energètics i altres sectors innovadors en àrees de muntanya.

Continguts fonamentals de l'assignatura

El curs està estructurat en tres apartats, amb dues sessions cada apartat:

Tema 1 (Sessions 1 i 2). El Desenvolupament Local

Tema 2 (Sessions 3 i 4). Exemple 1. El paper de l'agricultura i de la dona en el Desenvolupament Local de muntanya

Tema 3 (Sessions 5 i 6). Exemple 2. El sector cultural en el Desenvolupament Local de la muntanya

Es treballarà a partir d'exemples basats en el sistema natural, el sistema socioeconòmic i el sistema sociocultural, integrant la diversitat d'apreciacions:

- Conceptes clau i evolució històrica: crítica de les teories de el desenvolupament local aplicades a la muntanya.
- Polítiques i agents socials: Condicions per al desenvolupament i èxit dels projectes empresarials a la muntanya.
- Els sectors dinamitzadors de el desenvolupament local i la resolució dels conflictes econòmics, mediambientals i tecnològics.

Eixos metodològics de l'assignatura

Metod. docents	Activitats formatives
Teoria online	Lectura de documentació escrita/audiovisual/gràfica elaborada
	Webconferència
	Webminari
Pràctica/treballs online	Fòrums de debat
	Activitats d'autoseguiment
	Redacció d'informes i projectes
	Pràctiques de problemes
	Recerca d'informació
	Estudi de casos
Proves d'examen	Presentació/prova de validació on-line

Pla de desenvolupament de l'assignatura

30 hores de classe supervisada + 45 hores autònomes

Introducció. Presentació assignatura, estudi de cas i professorat. 1 setmana.

Tema 1. El Desenvolupament Local. Sessions 1 i 2. 10 hores Montserrat Pallarès Barberà. 2 setmanes

Tema 2. El paper de l'agricultura i de la dona en el Desenvolupament Local de muntanya. Sessions 3 i 4. 10 hores Antoni F. Tulla Pujol. 2 setmanes

Tema 3. El sector cultural en el Desenvolupament Local de la muntanya. Sessions 4 i 5. 10 hores Albert Pèlachs. 2 setmanes

Lectura de material teòrica i preparació examen. 1 setmana

Sistema d'avaluació

- **Treball final de curs:** 50% de la nota
- **Examen final** de continguts del curs. Puntuació: 50% del total de l'avaluació. L'examen final s'haurà d'aprovar.
- **NO** es farà mitjana de notes si no s'aprova l'examen final.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres.

Bibliografia i recursos d'informació

a. Tema 1. Montserrat Pallarès Barberà.

- i. Batty, M. (2012). *Spatial Interaction. Encyclopedia of Geographic Information Science*. Eds. Thousand Oaks, CA. Sage 2007, 417-419. Sage Reference on line. Web. January 20.
- ii. Clark, G.L.; Feldman, M.P.; Gertler, M.S.; Wójcik, D. (2018). *The new Oxford handbook of economic Geography*. (pp. 1-918). Està a les biblioteques. On line: https://www.amazon.es/Oxford-Handbook-Economic-Geography-Handbooks/dp/0198755600#reader_B078TJX1ZC
- iii. Coe, N. M. (2012). *Economic Geography: A contemporary introduction*. Hoboken, N. J.: Wiley-Blackwell. A la biblioteca. On line: <https://archive.org/stream/Economic.Geography.A.Contemporary.Introduction.2ed.2013.Coe.Kelly.Yeung.Chapters110/Economic.Geography.A.Contemporary.Introduction.10.djvu.txt>
- iv. Coffey, W. J. and Polèse, M. (1985). Local development: Conceptual bases and policy implications. *Regional Science*, vol. 19, 2, pp. 85-93. <https://doi.org/10.1080/09595238500185101>
- v. Coffey, W. J. and Polèse, M. (1984). The concept of local development: a stages model of endogenous regional growth. *Papers in Regional Science*, vol. 55, 1, pp. 1-12. <https://doi.org/10.1111/j.1435-5597.1984.tb00823.x>
- vi. European Union (2019). https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/montagne/mount1.pdf
- vii. Getty Foundation (2019). http://www.getty.edu/art/exhibitions/overdrive/video_gallery.html
- viii. Glaeser, E. L. (2010). Introduction. In Glaeser, E. L. (Ed). *Agglomeration economics*. Chicago: The University of Chicago Press, pp. 1-14. <https://www.nber.org/chapters/c7977.pdf>
- ix. Glaeser, E. L. & Joshua D. Gottlieb, J. D. (2009). *The wealth of cities: agglomeration economies and spatial equilibrium in the United States*. Cambridge, MA 02138: National Bureau Of Economic Research, 1050 Massachusetts Avenue. March, Working Paper 14806. <http://www.nber.org/papers/w14806>
- x. Harris, C. D. and Ullman, E. L. (1945) The nature of cities. *Annals of the Academy of Political and Social Science*, Vol. 242, pp. 7-17. https://www.jstor.org/stable/1026052?read-now=1&seq=9#page_scan_tab_contents
- xi. Hoover, E. M. (1937). Spatial Price Discrimination. *The Review of Economic Studies*, Volume 4, Issue 3, 1 June, Pages 182-191. <https://doi.org/10.2307/2967453>
- xii. Jessop, B. (2011). The state: government and governance. In Pike et al. (Eds). *Handbook of Regional and Local Development*. London: Routledge, pp. 239-248. <http://www.regsience.hu:88/record/418/files/DEMO-BOOK-2017-055.pdf?version=1>
- xiii. Malmberg, A., Malmberg, B. Lundquist, P. (2000). Agglomeration and firm performance: economies of scale, localisation, and urbanisation among Swedish export firms. *Environment and Planning A*, volume 32, pp. 305-321. DOI:10.1068/a31202. <https://pdfs.semanticscholar.org/999c/d45bc29a9f33f5bea528b8ce45a2a7faa87b.pdf>
- xiv. Méndez, R. (1997). *Geografía Económica. La lógica espacial del capitalismo global*. Barcelona: Ariel Geografía, pp. 286-288.
- xv. Pallarès-Barbera, M.; Tulla, A.; Vera, A. (2004). Spatial loyalty and territorial embeddedness in the multi-sector clustering of the Berguedà region in Catalonia (Spain). *Geoforum* 35 (2004) 635-649.
- xvi. Pettinger, (2017). <https://www.economicshelp.org/blog/glossary/agglomeration-economies/>
- xvii. Rodríguez-Pose, A. (2013) Do Institutions Matter for regional development? *Regional Studies*, vol. 47, 7, pp. 1034-1047, DOI: 10.1080/00343404.2012.748978. <https://doi.org/10.1080/00343404.2012.748978>
- xviii. *The International Encyclopedia of Geography: People, the Earth, Environment and Technology*. Packard, Victoria. Reference Reviews Volume: 32 Issue 1 (2018) ISSN: 0950-4125 Online ISSN: 1758-7697
- xix. Tomaneý, J. et al. (2011). Local and regional development: reflections and futures. In Pike et al. (Eds). *Handbook of Regional and Local Development*. London: Routledge, pp. 618-630. <http://www.regsience.hu:88/record/418/files/DEMO-BOOK-2017-055.pdf?version=1>
- xx. Ullman, E. L. (1958). Regional development and the geography of concentration. *Papers of the Regional Science Association*, 4, pp. 179-198.
- xxi. Ullman, E.L. (1945). The role of transportation and the bases for interaction. A Blunden, J. et al (Ed) (1978). *Fundamentals of human geography: A reader*. London: Harper & Row, pp. 167-181. Traducció Rosa Blanch, Supervisió Antoni F. Tulla. Recopilació de textos d'Àngel Manzano, 20XII99.
- xxii. Ullman E. L. (1941). A theory of location for cities. *American Journal of Sociology*, 46, pp. 853-864. <https://www.jstor.org/stable/pdf/2769394.pdf?refregid=excelsior%3A37557df757be78128391cf8949a87121>
- xxiii. World Bank (2019). http://siteresources.worldbank.org/INTWDRS/Resources/477365-1327525347307/8392086-1327528510568/WDR09_10_Ch04web.pdf

b. Tema 2. Antoni F. Tulla

- i. Bayona, J.M.; Cañameras, N.; Comas, J.; Diez, S.; Margenat, A.; Matamoros, V. (2018) Impacte de la contaminació ambiental als cultius periurbans o de proximitat. Estudi de cas: El Parc Agrari del Baix Llobregat. *Quaderns Agraris*, 44: 47-67.
- ii. Casellas, A.; Tulla, A.F.; Vera, A.; Pallarès-Blanch, M. (2013) Gobernanza local y espacio rural: Un análisis territorial desde la perspectiva de genero. *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 62: 379-402.
- iii. Desein, J.; Bock, B.B.; de Krom, M. (2013) Investigating the limits of multifunctional agriculture as the dominant frame for Green Care in agriculture in Flanders and the Netherlands. *Journal of Rural Studies*, 32: 50-59.
- iv. Gallardo-López, F.; Hernández, M.A.; Cisneros, P.; Linares, A. (2018) Development of the Concept of Agroecology in Europe: A Review. *Sustainability* 2018, 10, 1210: 1-23
- v. Guirado, C.; Badia, A.; Tulla, A.F.; Vera, A.; Valldeperas, N. (2014) La agricultura social en Catalunya: innovación social y dinamización agroecológica para la ocupación de personas en riesgo de exclusión. *Ager* 17: 65-97
- vi. Guirado, C.; Valldeperas, N.; Tulla, A.F.; Sendra, L.; Badia, A.; Evard, C.; Cebollada, A.; Espluga, J.; Pallarès, I.; Vera, A. (2017) Social farming in Catalonia: Rural local development, employment opportunities and empowerment for people at risk of social exclusion. *Journal of Rural Studies*, 56: 180-197.
- vii. Guirado, C.; Valldeperas, N.; Vera, A.; Tulla, A.F. (2018) La agricultura social en Cataluña: diagnosis de un fenómeno emergente. *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 77: 148-185.
- viii. Pallarès-Blanch, M.; Tulla, A.F.; Vera, A. (2015) Environmental capital and women's entrepreneurship: A sustainable local development approach. *Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences*, Vol 10, No 3: 133-146.
- ix. Tulla, A.F.; Pallarès-Blanch, M.; Vera, A. (2017) Desenvolupament rural a l'Alt Pirineu i Aran. Emprenedoria i participació de les dones. *Quaderns Agraris* 42: 73-101.
- x. Tulla, A.F.; Vera, A.; Valldeperas, N.; Guirado, C. (2018) Social Return and Economic viability of Social Farming in Catalonia: A Case-Study Analysis. *Europ. Country.*, Vol 10, No 3: 398-428.
- xi. Tulla, A.F.; Vera, A. (2019) Could Social Farming be a Strategy to Support Food Sovereignty in Europe?. *Land* 2019, 8, 78: 1-24

c. Tema 3. Albert Pèlachs

- i. Joaquín Sabaté Bel (2007). "Paisajes culturales y desarrollo local: Alta costura o prêt a porter?" *Revista Labor & Engenho* 1(1): 51-76
- ii. Augé, O. (2012). "BOSCOS DE FERRO. El patrimonio cultural, arqueológico y natural de Vall Ferrera: activos para su dinamización socioeconómica." *Congresos Cultura y Patrimonio de los Pirineos. Pirineos en red*: 1-9
- iii. Bertrand, G. (2000). "Le paysage et la géographie: un nouveau rendez-vous", publicat a [Treballs de la SCdG](#), 50: 57-93.
  1. [3-3-2019] Traduït al castellà (demaneu Albert Pèlachs si no llegiu francès).
- iv. Mendizábal, E.; Pèlachs, A.; Soriano, J.M. (2007). "Paisajes de Catalunya: una propuesta para su descripción y análisis". A: Paül, V. I Tort, J. (coord.). *Territorios, Paisajes y Lugares. Cabrera de Mar, Galerada-Grupo de Trabajo de Historia del Pensamiento Geográfico (A.G.E.)*: 539-553
- v. Mendizábal, E.; Oliver, L. (2005). "Una geografía cultural de las librerías en Cataluña: un ejemplo de heterotopía". Comunicació presentada en el Coloquio del Grupo de Trabajo de Historia del Pensamiento Geográfico de la Asociación de Geógrafos Españoles: Historias, geografías, culturas, celebrado del 27 al 29 de junio de 2005 en Santiago de Compostela
- vi. Llegir el projecte Boscos de Ferro (inèdit, entregarà Albert Pèlachs)